

Datum

2021-03-18

Diariennr (åberopas)

A155.576/2022

Saknr

000

Er referens

I2022/00657

Infrastrukturdepartementet
i.remissvar@regeringskansliet.se

Särskilda åtgärder vid allvarlig fara för den allmänna ordningen eller den inre säkerheten i landet till följd av Rysslands aggression mot Ukraina

Polismyndigheten har inga invändningar mot att det införs en ny lag som ger regeringen befogenhet att i vissa fall vidta särskilda åtgärder till följd av Rysslands aggression mot Ukraina. När det gäller den föreslagna förordningen lämnar myndigheten dock följande synpunkter.

Precis som anges i regeringens promemoria ser inflödet av asylsökande och andra skyddsbehövande till Sverige från Ukraina annorlunda ut jämfört med hur det förhöll sig 2015-2016. De flesta personer från Ukraina som hittills sökt skydd i Sverige har kunnat visa upp giltiga identitetshandlingar. Åtgärderna i den föreslagna förordningen skulle således i huvudsak träffa andra migranter utan identitetshandlingar eller t.ex. personer som inte har för avsikt att söka skydd i Sverige. I promemorian konstateras att den sammantagna effekten av åtgärder rörande identitetskontroll bör leda till en viss minskning av antalet skyddssökande utan identitetshandlingar och andra migranter som kommer till Sverige. Promemorian anger också att åtgärderna bör kunna medföra en viss minskning av antalet människor som reser in i Sverige trots att de saknar rätt att vistas i landet. Polismyndigheten framhåller att det bör övervägas hur stor effekt identitetskontroller faktiskt skulle få. Kostnaderna för och arbetsbördan med kontrollerna, både för transportörerna och för Polismyndigheten, bör stå i rimlig proportion till det syfte som eftersträvas.

När det gäller förutsättningarna för att uppnå det angivna syftet med identitetskontrollerna kan det dessutom konstateras att identitetskontrollerna skulle kunna undvikas genom att välja andra transportmedel än de kollektiva, till exempel bil. En annan sak som är viktig att framhålla i detta sammanhang är rätten att få en asylansökan prövad. Om kravet på identitetskontroller genomförs kommer Polismyndigheten att kontrollera transportörerna vid gränspassagera, precis som anges i promemorian. Personer som vid en sådan kontroll inte innehar giltiga identitetshandlingar men uppger att de vill söka asyl kommer att hänvisas till Migrationsverket. Det sker ingen kontroll av att personen sedan de facto vänder sig till Migrationsverket och fullföljer sin asylansökan.

Den återinförda kontrollen vid inre gräns består av stickprovskontroller. För Polismyndigheten är det viktigt att tillämpningen av den föreslagna regleringen kan anpassas till myndighetens övriga uppdrag. Av promemorian framgår inte om det är tänkt att Polismyndighetens kontroll av att transportörerna har utfört identitetskontroller ska ske genom stickprovskontroller eller om det är polisiär närvaro på all aktuell trafik med buss, tåg och passagerarfartyg som gäller. Det noteras att det i 5 § i förslaget till förordning anges att Polismyndigheten ska kontrollera att transportören har fullgjort sin skyldighet enligt 4 §. I avsnitt 7.3 i promemorian anges dels detta, dels att ”vid gränspassagen bör det kontrolleras att skyldigheten har fullgjorts.”

I promemorian anges att de föreslagna åtgärderna kan komma att innebära omfattande arbete samt omprioriteringar för Polismyndigheten vilket i sin tur kan medföra att den brottsförebyggande och brottsbekämpande verksamheten påverkas negativt. Polismyndigheten instämmer i detta. Ett genomförande av den föreslagna förordningen skulle innebära en ökad arbetsbörda för Polismyndighetens gränspolisverksamhet och riskera att få inverkan på myndighetens övriga arbete då resurser skulle behöva omfördelas. Det biträde som Tullverket och Kustbevakningen kan komma att lämna skulle sannolikt endast få marginell påverkan på effekten.

Detta yttrande har beslutats av nationella kommenderingschefen Jonas Hysing. Vid den slutliga handläggningen har juristen Emilia Freij deltagit och varit fördragande.

POLISMYNDIGHETEN

Jonas Hysing

Emilia Freij

Kopia till

Justitiedepartementet (PO)
Arbetstagarorganisationerna
Rikspolischefens kansli